

Để nguồn nhân lực, của Đồng Nai thực sự là yếu tố hấp dẫn với các nhà đầu tư

Ths. BÙI THANH XUYỀN *

1. Đồng Nai là vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. Đảng bộ tỉnh Đồng Nai xác định: Đồng Nai phải là một trong những địa phương đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá nên trong quá trình đổi mới nhờ có chủ trương, chính sách đúng đắn, phù hợp, tỉnh đã thu hút được sự đầu tư của các doanh nghiệp trong và ngoài nước. Hiện nay, Đồng Nai là một trong những nơi có nhiều khu công nghiệp nhất cả nước với 22 khu công nghiệp tập trung, được phân bố rộng khắp trên địa bàn của Tỉnh. Mỗi năm, các doanh nghiệp ở Đồng Nai cần khoảng hơn 60.000 lao động. Chính vì

thế, thị trường lao động ở đây diễn ra rất sôi động, luôn là vấn đề mà các nhà hoạch định kinh tế quan tâm để thu hút lao động.

Các khu công nghiệp, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh đã tạo được việc làm cho rất nhiều lao động trên phạm vi cả nước. Theo con số thống kê, có từ 65-70% lao động đến từ các tỉnh khác hiện đang làm việc ở các xí nghiệp, nhà máy, cơ bản đáp ứng được nhu cầu của các xí nghiệp. Mặc dù vậy, các doanh nghiệp vẫn thiếu một đội ngũ lao động lành nghề, có trình độ chuyên môn kỹ thuật cao được đào tạo cơ bản, đặc biệt là ở những ngành, những khâu mũi nhọn then chốt như: điện lạnh, hoá chất, ô tô, sửa chữa... Trên thực

tế, những lao động được tuyển dụng vào công ty đều phải tiến hành đào tạo lại mới sử dụng được. Đồng Nai tuy có nguồn nhân lực dồi dào, nhưng nguồn nhân lực này phần lớn xuất phát từ lĩnh vực nông thôn, trình độ văn hoá thấp, chủ yếu là lao động phổ thông chưa qua đào tạo hoặc được đào tạo nhưng không đáp ứng được nhu cầu của các doanh nghiệp. Số liệu thống kê của Sở Lao động - Thương binh và Xã hội cho thấy, lao động đã trải qua đào tạo mới có khoảng 30% trong tổng số lao động đang tham gia làm việc ở các doanh nghiệp trên địa bàn.

Đồng Nai hiện có 73 cơ sở đào tạo nghề, gồm 15 trường dạy nghề, 19 trung

* Học viện Chính trị quân sự.

tâm dạy nghề công lập, 40 cơ sở dạy nghề tư thực, 1 trung tâm giáo dục kỹ thuật tổng hợp hướng nghiệp, 1 trung tâm dịch vụ việc làm, và 06 công ty, đơn vị có tham gia đào tạo nghề. Như vậy, cơ sở đào tạo nghề ở Đồng Nai là phong phú và đa dạng, là thế mạnh của Đồng Nai trên con đường CNH, HĐH trước năm 2020.

Trong thời gian qua, giữa doanh nghiệp và nhà trường đã có sự liên kết khá chặt chẽ trong việc đào tạo lao động và sử dụng lao động. Nhiều doanh nghiệp tìm đến các trường, trung tâm dạy nghề để tư vấn về các cơ hội tìm việc làm, nhận học viên thực tập, hoặc cung cấp giáo trình đào tạo, phối hợp với các trường giảng dạy, thực tập. Phía Nhà trường chú trọng mục tiêu, yêu cầu đào tạo, khả năng đào tạo của Nhà trường, khả năng đáp ứng lao động kỹ thuật cao cho các xí nghiệp. Nhưng trên thực tế, sự liên kết và phối hợp này chưa thực sự mang lại hiệu quả.

Nhiều doanh nghiệp có nguyên tắc tuyển

dụng lao động khá chặt chẽ tiếp xúc phỏng vấn để nắm khả năng từng lao động. Yêu cầu trước tiên đối với lao động là phải có kiến thức cơ bản, nếu cần sẵn sàng đào tạo lại mới sử dụng. Bởi vì thực tế là có một số cơ sở không đồng ý tiếp nhận sinh viên thực tập, thực hành trong nhà máy, xí nghiệp, trên những sản phẩm của xí nghiệp vì họ không tin tưởng vào tay nghề của lao động và không yên tâm giao công việc cho họ. Hơn nữa, chủ nhà máy, xí nghiệp họ muốn bảo mật công nghệ sản xuất của công ty, xí nghiệp. Nhiều doanh nghiệp chưa nhận thức đầy đủ tầm quan trọng của công tác đào tạo nên không có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng lao động.

Các trường, trung tâm dạy nghề cũng có nhiều khó khăn trong công tác đào tạo nguồn nhân lực: không đủ kinh phí để mua thiết bị giảng dạy hiện đại, phù hợp với nhu cầu sản xuất của các doanh nghiệp. Có những ngành nghề rất thiếu

công nhân như: sửa chữa máy, điện tử, hoá chất... nhưng các trường không đáp ứng được, vì đầu tư thiết bị giảng dạy quá cao, tốn kém mà không hiệu quả, có thể đào tạo được một vài khoá khi doanh nghiệp không cần nữa thì lại phải bỏ đi. Hơn nữa các trường không biết nhu cầu của doanh nghiệp cần bao nhiêu công nhân, ở lĩnh vực nào mà đào tạo. Chính từ những nguyên nhân trên làm cho thị trường lao động ở Đồng Nai, còn có sự mâu thuẫn giữa cung và cầu.

2. Đề án phát triển nguồn nhân lực phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của Đồng Nai (giai đoạn 2006 - 2010 và tầm nhìn 2020) xác định: đến năm 2010 đưa tỉ lệ lao động qua đào tạo nghề lên 40%, đến năm 2015 là 60%, 2020 là 70%. Để có đủ nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH, cần thực hiện một số biện pháp cơ bản sau:

Một là, phát triển hệ thống cơ sở đào tạo nghề theo hướng hiện đại hoá, tập trung đầu tư xây

dựng hiện đại hoá một số trường dạy nghề đạt trình độ tiên tiến trong khu vực và thế giới.

Các trường, trung tâm dạy nghề giữ vị trí vô cùng quan trọng trong việc đào tạo nguồn nhân lực cho các xí nghiệp. Cần phải duy trì và củng cố để đáp ứng với nhu cầu phát triển của thị trường lao động. Trên cơ sở các trường, trung tâm dạy nghề hiện có, cần tập trung đầu tư trang thiết bị hiện đại. Đồng thời phải nâng cấp một số trường đạt trình độ, tiêu chuẩn của khu vực và quốc tế, tập trung đào tạo lao động cho các ngành nghề mũi nhọn, then chốt như chế tạo máy, điện tử, hoá chất, sửa chữa... giải quyết nhiệm vụ trước mắt và lâu dài, đáp ứng yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế.

Hai là, mở rộng quy mô và loại hình đào tạo phù hợp với nhu cầu của thị trường lao động, chú trọng đào tạo lao động lành nghề ở một số ngành mà các doanh nghiệp có nhu cầu cao.

Các đơn vị đào tạo

nghề chủ động nâng cao số lượng và chất lượng đội ngũ dạy nghề bởi nguồn nhân lực của đơn vị đào tạo nghề phải đạt được trình độ tin cậy của thị trường sử dụng lao động kỹ thuật. Tuyển chọn đội ngũ giáo viên có trình độ, chuyên ngành kỹ thuật cao. Cần biên soạn, cải tiến chương trình đào tạo nghề cho phù hợp với đào tạo nguồn nhân lực. Kế hoạch khảo sát đánh giá đúng hướng đầu tư thiết bị dạy nghề nhằm đảm bảo khả năng thực hành cơ bản cho các chương trình đào tạo công nghệ mới; trong đó đầu tư mạnh vào các công nghệ điện lạnh, sửa chữa máy, ô tô...

Tiến hành đào tạo và đào tạo lại theo yêu cầu của doanh nghiệp. Doanh nghiệp phải có trách nhiệm thông báo kế hoạch sử dụng lao động lâu dài để cho các trường dạy nghề nắm được, từ đó có kế hoạch cụ thể. Doanh nghiệp có nhiều lao động khi đầu tư dự án phải tính đến việc xây dựng nhà ở cho công nhân, tạo mọi

điều kiện cho họ yên tâm gắn bó với doanh nghiệp. Đồng thời có chính sách đãi ngộ để thu hút lao động có trình độ chuyên môn cao.

Ba là, đổi mới cơ chế quản lý nhằm tạo ra bước đột phá trong lĩnh vực đào tạo nghề đáp ứng nhu cầu phát triển của các doanh nghiệp.

Chúng ta phải thống nhất được việc liên kết đào tạo giữa doanh nghiệp và trường dạy nghề, tăng cường công tác hướng nghiệp, làm tốt công tác tuyên truyền, thông tin nhu cầu tuyển dụng của các doanh nghiệp để có kế hoạch đào tạo, cung ứng lao động; đồng thời hợp tác, liên kết với nhau trong việc cung ứng nguồn lao động, kế hoạch học tập tại trường và thực tập tại các doanh nghiệp.

Đầu tư cho khâu đào tạo lao động kỹ thuật là giải pháp bền vững là hướng mở cho thị trường lao động, có như thế nguồn nhân lực của Đồng Nai mới ngày càng là yếu tố hấp dẫn đối với các nhà đầu tư. □